

PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES APLICABLE A L'ACORD MARC AMB DIVERSES EMPRESES DEL CONTRACTE DE SERVEIS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA RELATIU A LA REALITZACIÓ DE MAPES DE PATRIMONI CULTURAL LOCAL.

Expedient núm.: 2021/4588

1. ANTECEDENTS

L'Oficina de Patrimoni Cultural (en endavant OPC) és un servei especialitzat en la cooperació i promoció del patrimoni cultural local. El programa d'Estudis i Projectes està dedicat al suport a les polítiques i estratègies dels ajuntaments en relació amb la conservació, la recerca, la difusió i la dinamització dels béns patrimonials del seu territori, especialment quan no estan vinculats a un servei municipal especialitzat

Els Mapes de Patrimoni Cultural, són un dels recursos que poden sol·licitar els ajuntaments dins d'aquesta línia de suport. Aquest és un recurs tècnic inclòs en el Catàleg de la Xarxa de Governos Locals i té per objecte la recollida exhaustiva de dades sobre el patrimoni cultural i natural d'un municipi i la seva valoració, permetent així l'establiment de mesures per a la seva protecció i conservació, així com la planificació de la seva rendibilització social.

Fins al moment s'han realitzat 201 Mapes de Patrimoni Cultural, sempre a sol·licitud dels municipis. Atès que és un recurs a demanda dels ajuntaments, no es pot preveure el número de sol·licituds anuals.

Les sol·licituds es presenten dins del Catàleg de Serveis com a recurs tècnic i el termini ve determinat per aquest. Normalment s'obre el període de sol·licituds a inicis de l'exercici i els ajuntaments poden demanar-ho durant aproximadament un mes.

Es tracta de proporcionar a les corporacions municipals una eina de coneixement global del patrimoni que es troba en el seu terme municipal, per tal de facilitar informació sobre la seva situació i estat; la gestió i conservació del conjunt del patrimoni local; la seva difusió als ciutadans; la presa de decisions en el planejament urbanístic; l'establiment de diferents modalitats de rutes didàctiques i turístiques; i la planificació de la senyalització.

La realització d'un Mapa de Patrimoni Cultural suposa la detecció, inventari, registre, documentació i catalogació dels béns culturals immobles, mobles, documentals, immaterials i naturals del municipi, així com la redacció d'una memòria de valoració dels elements patrimonials del municipi.

Aquest projecte es va iniciar fa més de 20 anys i en aquests moments hi ha inventariats 47.529 elements de 201 municipis de la província de Barcelona, el 62% dels municipis barcelonins.

2. OBJECTE

L'objecte de l'acord marc és la selecció de 12 empreses per a la realització dels Mapes de Patrimoni Cultural dels municipis de la província de Barcelona que sol·liciten el recurs tècnic a través del Catàleg de serveis esmentat en el punt anterior.

El procediment per a la selecció de l'empresa que portarà a terme cada un dels mapes es realitzarà d'acord amb les previsions de la clàusula 2 del PCAP.

Els Mapes objecte d'aquest contracte seran de nova creació. Les revisions de Mapes ja realitzats no són objecte d'aquest contracte.

Queden exclosos d'aquest acord marc els mapes d'aquells municipis que siguin d'especial complexitat, aquests seran objecte d'un procediment de contractació diferenciat per atendre millor les seves característiques singulars.

Es consideren d'especial complexitat aquells municipis que tinguin una extensió de més de 60km², més de 500 elements patrimonials coneguts i més de 60.000 habitants.

El termini d'execució de cada Mapa variarà en funció de les característiques de cada municipi i s'indicarà en el quadre de característiques previst en la clàusula 2 del PCAP. El termini màxim per a la seva realització serà d'un any a comptar des de la notificació de l'adjudicació del contracte basat i el termini mínim de 8 mesos.

3. METODOLOGIA DE TREBALL PER A L'EXECUCIÓ DE CADA CONTRACTE BASAT

Cada Mapa de Patrimoni Cultural (en endavant Mapa) es considerarà un contracte basat, i es realitzarà d'acord amb la metodologia que consta detallada en el present plec.

Cal tenir en compte, però, que cada Mapa té associades unes característiques determinades en funció de l'extensió física del municipi, dels habitants que configuren els diferents nuclis de població i de la seva evolució històrica. Aquestes característiques són les que determinaran l'import del pressupost base de licitació que es fixarà en el quadre de característiques previst a la clàusula 2.2 del PCAP.

Els annexos que s'adjunten a aquest plec descriuen exhaustivament com s'han de realitzar tots els treballs en les diferents fases.

Els treballs a realitzar en cada un dels mapes son els següents:

Fase 1. Presentació inicial

A la presentació inicial hi assisteixen representants de la Diputació (el/la tècnica que farà el seguiment), l'empresa que farà el Mapa i l'Ajuntament (els polítics i tècnics implicats en el Mapa)

Des de l'OPC es concertarà la data de la reunió inicial, es procurarà que aquesta es faci ens els 15 dies naturals següents a la formalització.

Fase 2. Tasques de detecció - cerca en inventaris i anàlisi de documents

Implica la recollida de totes les dades bibliogràfiques disponibles i de la informació existent en bases de dades i centres de documentació d'accés

públic, inclosos els arxius i museus més propers, si escau, així com tota la informació i documentació de la qual disposi l'ajuntament, tal i com s'explica a l'Annex 4 d'aquest PPT.

L'ajuntament corresponent, al llarg del treball, facilitarà al contractista la informació de què disposi: la bibliografia local, el fons de l'arxiu municipal, i especialment aquella documentació inclosa en plans urbanístics o en altres instruments de planejament, aprovats o en curs, si és el cas. Igualment l'ajuntament facilitarà la documentació cartogràfica i la planimetria del terme. També articularà mecanismes de contacte i participació amb els propietaris de béns, afeccionats, erudits i entitats del municipi.

Fase 3. Treball de camp

Consistirà en la recollida d'informació oral a partir dels contactes facilitats per l'ajuntament corresponent, i en la visita sistemàtica a tots i cadascun dels elements detectats, que se situaran detalladament, i s'hi recollirà tota la informació observable, consignant-la en una fitxa de camp, segons s'especifica a l'annex 2 d'aquest PPT. També s'hi farà, com a mínim, una fotografia.

Un cop finalitzat el treball de camp es realitzarà una reunió de seguiment de l'elaboració dels treballs, convocada pel contractista, on es presentarà el llistat provisional dels elements. A la reunió hi assistiran el tècnic de la Diputació que fa el seguiment, l'empresa contractista que realitza el Mapa i els representants de l'ajuntament encarregats de fer el seguiment.

Fase 4. Inventari, catalogació, registrar les fitxes dels elements que conformen el mapa de Patrimoni Cultural en la base dades (Treball de gabinet)

Després de contrastar les fitxes de camp amb la documentació prèvia i de fer les comprovacions oportunes, s'introduirà la informació a la fitxa de la web. Un cop introduïdes les dades de tots els elements, es redactarà la memòria, segons els criteris que es recullen a l'annex 3 d'aquest PPT, que destacarà les potencialitats i necessitats del patrimoni del municipi.

Els treballs de realització dels Mapes es realitzaran en la plataforma web allotjada en línia, que es facilita des de l'OPC

Un cop finalitzats aquests treballs es farà una reunió de seguiment on es presentaran les fitxes realitzades per a la seva revisió, la convocarà el contractista. A la reunió hi assistiran el tècnic de la Diputació que fa el seguiment, l'empresa contractista que realitza el Mapa i els representants de l'ajuntament encarregats de fer el seguiment.

Fase 5. Elaboració i presentació del Mapa

L'empresa contractista presentarà un primer esborrany del Mapa que serà revisat per l'OPC.

Posteriorment, es lliurarà a l'OPC la versió definitiva, amb un termini màxim d'un any des de l'inici del Mapa.

Finalment, en el cas que l'ajuntament ho sol·liciti, l'empresa contractista haurà de participar en un acte públic de presentació del Mapa al municipi que organitzarà el mateix ajuntament. En aquest acte l'OPC farà una breu presentació metodològica i l'empresa contractista, amb suport visual digital (presentació en PowerPoint en format xerrada), un resum del Mapa. Les característiques d'aquesta presentació es recullen a l'Annex 5 del PPT.

En el cas de que l'ajuntament ho sol·liciti, i l'empresa contractista hagi obtingut puntuació en el criteri 3 de l'acord marc, l'empresa haurà de participar en una segona presentació.

4. CONTINGUT DEL MAPA

El Mapa s'haurà de compondre de:

- les **fitxes dels elements patrimonials inventariats**, que estaran allotjades en línia en l'aplicació web que es facilita des de l'OPC i
- una **memòria** de valoració dels treballs realitzats pel mapa de patrimoni cultural, que inclourà valoracions globals i **recomanacions** per a la protecció, conservació, recerca i difusió dels elements inventariats, tant a nivell general com d'actuacions per a cada cas concret, segons es detalla a l'annex 3.

El model de fitxa contindrà les següents dades per a cada element: número de fitxa, denominació, àmbit i tipologia, lloc/adreça i emplaçament, titularitat, referència cadastral o nom del propietari i adreça, ús actual, descripció, observacions, història, estat de conservació, autor, estil/època, any, coordenades, altitud, accés, fitxes associades, protecció, número inventari Generalitat, bibliografia, autor fitxa, data registre, data modificació i fotografies. Veure Annex2 d'aquest PPT.

El Mapa ha d'incloure, com a mínim, tots els Béns Culturals incoats o declarats d'Interès Nacional i d'Interès Local (BCIN i BCIL), els espais naturals protegits per qualsevol nivell de l'administració (local, provincial, autonòmica, estatal o europea), tots els jaciments arqueològics i paleontològics inclosos per la Generalitat a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya, i els elements i edificis inclosos en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, així com també els que es trobin inclosos a l'Inventari de Patrimoni Industrial de Catalunya i a l'Inventari de Patrimoni Etnològic de Catalunya.

Aquest Mapa ha de comprendre la detecció exhaustiva, descripció i valoració dels següents elements patrimonials:

- Patrimoni immoble: edificis, conjunts arquitectònics, elements arquitectònics, jaciments arqueològics i obra civil.
- Patrimoni moble: elements urbans, objectes i col·leccions.
- Patrimoni documental: fons d'imatges, fons documentals i fons bibliogràfiques.
- Patrimoni immaterial: manifestacions festives, tècniques artesanals, tradició oral, música i dansa, i costumari.
- Patrimoni natural: zones d'interès, espècimens botànics singulars i jaciments paleontològics.

5. MITJANS PERSONALS I MATERIALS

El contractista posarà a disposició del contracte els següents mitjans:

a) Materials:

Mínim:

- Ordinador o portàtil amb connexió a internet
- Eines per a la realització de fotografies digitals

b) Personals:

Mínim:

- 1 persona que sigui titulat superior en història, filosofia i lletres o humanitats, en qualsevol de les seves especialitats i amb experiència mínima de 4 anys en el camp de la documentació del patrimoni cultural i natural.

El criteri d'adjudicació 2 valorarà la formació extra del redactor del Mapa implica que el resultat dels treballs és de més qualitat.

6. SEGUIMENT DEL CONTRACTE

L'empresa contractista haurà de realitzar els treballs sota la supervisió de l'OPC i de l'equip responsable de cada ajuntament. Així mateix, l'empresa contractista mantindrà l'OPC informada de l'evolució dels treballs, que al seu torn s'encarregarà d'informar els responsables de l'ajuntament.

Els contactes entre empresa contractista i l'ajuntament es limitaran a aspectes purament tècnics.

I. ANNEX 1. TIPOLOGIES D'ELEMENTS PATRIMONIALS

A. DEFINICIÓ DE LES TIPOLOGIES

Els diversos elements patrimonials inclosos en els Mapes han de correspondre a alguna de les figures de la següent tipologia:

AMBIT	CODI / TIPOLOGIA	DEFINICIÓ
1.Patrimoni immoble	1.1.Edificis	Edificis singulars amb valor arquitectònic, artístic, històric, etnològic, identitari, religiós, industrial...
	1.2.Conjunts arquitectònics	Diversos edificis que formen un conjunt o estructures complexes compostes per diversos elements edificats
	1.3.-Elements arquitectònics	a) Elements rellevants d'un edifici: parts singulars d'edificis, elements d'origen arquitectònic que ja no formen part de cap edifici, i elements que formaven part de l'entorn inherent d'un edifici b) Estructures arquitectòniques de menor entitat, de caire rural i popular, aïllades
	1.4.Jaciments arqueològics	Jaciments arqueològics de qualsevol tipus i cronologia. Inclou estructures en estat de ruïna severa.
	1.5.-Obra civil	Obres d'enginyeria de caràcter públic o comunal.
2.Patrimoni moble	2.1.Elements urbans	Monuments o elements commemoratius o ornamentals instal·lats a la via pública
	2.2.Objectes	Objectes singulars, formin part o no d'una col·lecció, de titularitat pública o privada, i sigui accessible o no.
	2.3.Col·leccions	Sèries coherents d'objectes, segons criteris de cronologia, tipologia, especialitat, propietat..., de titularitat pública o privada, i siguin accessibles (visitables) o no.
3.Patrimoni documental	3.1.Fons d'imatges	Sèries d'imatges (fotografies, films...) que formen un fons o una col·lecció, segons criteris temàtics, de propietat...
	3.2.Fons documentals	Sèries de documents que formen un arxiu o una col·lecció, de propietat pública o privada, segons criteris de especialitat, temàtic, de propietat...
	3.3.Fons bibliogràfics	Sèries de llibres que formen part d'un arxiu, biblioteca o col·lecció, de propietat pública o privada, que tinguin un valor històric i patrimonial.
4.Patrimoni immaterial	4.1.Manifestacions festives	Festes populars locals, en la seva globalitat, o destacant una activitat singular específica dins la festa, formin part o no del cicle festiu anual, religiós o laic; siguin de caire tradicional (antigues) o recents; estiguin en vigor (vives) o bé que s'hagin perdut.
	4.2.Tècniques artesanals	Manifestacions singulars i específiques de la localitat o del seu entorn en relació als oficis, l'artesania, la gastronomia, etc.
	4.3.Tradició oral	Qualsevol referència d'origen no literari (transmesa oralment) relacionada amb llocs o elements del terme: contes, llegendes; toponímia; refranys, dites; fets històrics -verídics- a través de memòria oral, etc
	4.4.Música i dansa	Manifestacions musicals tradicionals singulars i específiques de la localitat o el seu entorn que estiguin en vigor (vives) o bé que s'hagin perdut : cançons, danses, goigs...
	4.5. Costumari	Maneres d'actuar o de fer, comportaments socials, actituds, específiques de la localitat o el seu entorn que estiguin en vigor (vives) o bé que s'hagin perdut
5.Patrimoni natural	5.1. Zones d'interès	Zones que tenen un valor o interès específic a causa de les seves característiques botàniques, ecològiques, zoològiques, geomorfològiques o paisatgístiques, encara que hagin estat creades o alterades per intervencions antròpiques.
	5.2.Espècimens botànics singulars	Elements botànics de caire singular (un exemplar, o diversos exemplars que formen una unitat aïllada), normalment arbres, que tenen un interès botànic, històric, simbòlic o identitari, físic, urbà, toponímic, exòtic, etc....
	5.3.Jaciments paleontològics	Jaciments paleontològics o zones que tenen un valor o interès de caire paleontològic, hagin estat objecte d'excavació o no.

B. CRITERIS I EXEMPLES EN RELACIÓ A LES TIPOLOGIES

1. Patrimoni immoble

1.1. Edificis

Edificis singulars amb valor arquitectònic, artístic, històric, etnològic, identitari, religiós, industrial,...

Exemples:

- Edificis religiosos: esglésies, capelles, ermites, rectories... (de qualsevol època).
- Masies i cases rurals, més o menys isolades (sempre que no estiguin constituïdes per diverses edificacions constituint conjunt).
Una masia amb els elements inherents adossats (era, pou, tanca, pallissa, cort...) és edifici, no conjunt.
- Edificis testimoni d'activitats agropecuàries i etnològiques:
 - pallisses, corts, corrals (si no formen part d'una masia)
 - barraques de vinya, barraques de pastor, aixoplucs,...
 - coeteres ...
- Edificis artesanals i industrials:
 - fàbriques, bòbiles, teuleries, papereres, fassines, vapors, fargues, tallers, naus industrials, ...
 - molins (fariners, paperers,...)
 - caves, cellers cooperatius
 - pous de glaç, pous de neu o de gel, congestes
 - estacions de tren.
 - forns (de calç, de guix, de terrissa, de teules, de vidre,...), que constitueixin una edificació notable. En el cas de petits forns adossats a altres immobles o isolats (forns de pega, de pa, d'oli de ginebre...) es consideraran elements arquitectònics.
- Cases urbanes (p. ex. de gust noucentista...)
- Edificis singulars, com escoles de la Mancomunitat, hostals, palaus, una antiga presó, una antiga farmàcia, ...
- Edificis contemporanis (d'ús residencial o industrial) que tinguin un reconeixement arquitectònic o des del punt de vista del disseny (p. ex. un premi FAD, una obra d'un arquitecte conegut, ...)
- Habitatge on va néixer, viure o morir un personatge il·lustre o on va tenir lloc un fet històric rellevant (encara que l'immoble no tingui interès arquitectònic, té un valor identitari, històric, sentimental...)
- Seu d'una entitat o institució rellevant amb una llarga tradició històrica –ajuntament, cooperativa, casino, ateneu,...- (sempre que l'edifici sigui la seu original; tot i que l'immoble no tingui interès arquitectònic, té un valor identitari, sentimental...)
- Mercats
- Torres, castells d'un sol cos, baluards, panys de muralla,...
- Torres de telègraf
- Torres d'aigua
- Arquitectura menor de caire militar: búnquers, refugis,...

Els immobles històrics de caràcter "arqueològic" d'una certa monumentalitat també es consideren edificis (i no, jaciments arqueològics). Exemples: edificis d'època romana com monuments funeraris, columbaris, edificis d'espectacles, edificis termals, etc.

1.2. Conjunts arquitectònics

Diversos edificis que formen un conjunt, o estructures complexes compostes per diversos elements edificats.

Exemples:

- Casc urbà, barri, plaça o carrer amb diversos edificis que globalment tenen interès.
- Grans masies formades per diverses estructures arquitectòniques.
- Monestirs.
- Castells de diversos cossos; conjunts o perímetres emmurallats; fortaleses...
- Complexos industrials que inclouen diversos cossos.
- Colònies industrials o residencials.

Es poden fer fitxes de Conjunt Arquitectònic i alhora fer fitxes d'edificis singulars que estan inclosos dins del conjunt.

Les fitxes de "carrer" abasten els edificis (prop. privada), no el carrer -la calçada- com a tal (prop. pública). Si la calçada té interès intrínsec, s'ha de fer un altra fitxa (si és com a camí o carretera, és obra civil; si és el paviment, com a element arquitectònic).

1.3. Elements arquitectònics

En aquest apartat s'inclouen 2 accepcions:

a) Elements rellevants d'un edifici.

Normalment, es tracta d'edificis poc rellevants (dels que no cal fer fitxa) que presenten elements singulars que sí que són rellevants i que cal fitxar. També és possible destacar elements singulars (i fitxar-los) dins d'un edifici fitxat. Això només s'admet en el cas d'elements excepcionals, perquè la fitxa de l'edifici ja permet destacar i descriure els seus diferents elements.

Parts d'edificis: es tracta de singularitzar elements destacables de l'edifici:

- Portal de casa, d'església o de muralla, porta (de fusta), finestral, vitrall, rosetó, reixa forjada, llinda (amb inscripció o decorada), columna, capitell, gàrgola, capella de paret
- Llar de foc, forn, comuna, bugader
- Rellotge de sol, decoració escultòrica, paret amb decoració (esgrafiada, policromada o amb *grafittis* o escrits), escut esculpit, mènsula, pintures murals, inscripció, plafó decorat
- Elements d'origen arquitectònic procedents d'un antic edifici que han estat desplaçats i reaprofitats en altres edificis: finestral, vitrall, llinda, porta (de fusta), columna, capitell, dec. escultòrica, bugader, estela funerària, inscripció pedra, pedra de molí,...).
- Rètols o plafons publicitaris rellevants

Elements que formaven part de l'entorn inherent d'un edifici (sempre i quan no es fitxi l'edifici o l'edifici hagi desaparegut):

- Safareig, pou, era, bassa, salera, fresquera / nevera, cup i tines (vi, oli...), tina de glans
- Pèrgola
- Xemeneia
- Petits forns isolats o adossats: forns de pega, de pa, d'oli de ginebre,

Si aquests elements formen part d'edificis fixats, a la fitxa de l'edifici cal citar l'existència de la fitxa d'element a "observacions" i posar el número al camp de fitxes associades.

b) Estructures arquitectòniques de menor entitat, de caire rural i popular, aïllades.

Elements que testimonien activitats domèstiques (no relacionades directament amb una casa o que no formen part directament d'una casa); elements aïllats que testimonien activitats econòmiques, de caire industrial, artesanal i agropecuari; i altres elements de caire religiós o administratiu.

Exemples:

- Creus de terme, o altres tipus de creu (*in situ*)
- Pous, sínies, basses, abeuradors, cups, cisternes, safareigs, bugaders, túnels de desaigua, mines d'aigua
- Oratoris, comunidors, capelletes i fornícules a l'aire lliure
- Eremitoris (excavats a la roca)
- Panteons funeraris en cementiris o altres estructures funeràries aïllades; esteles i lloses o inscripcions funeràries *in situ*
- Fites de terme, padrons
- Saleres
- Places carboneres
- Fresqueres domèstiques
- Fonts (no urbanes i amb estructura arquitectònica)
- Altres estructures de pedra seca (en casos molt determinats): marges i feixes molt rellevants; cocons, clapers, escales de marge, recers...
- Estructures menors de caire militar, com trinxeres,...

Els vestigis edificats de menor entitat de caràcter "arqueològic" també es consideren elements arquitectònics (i no jaciments arqueològics), excepte els elements megalítics, que es consideren jaciments.

Les creus de terme, els escuts heràldics de pedra, i els elements arquitectònics (sencers o fragments) que es trobin desubicats del seu lloc original i es trobin dipositats en un museu, equipament o casa, seran considerats patrimoni moble (2.2. objecte) i no element arquitectònic.

1.4. Jaciments arqueològics

Jaciments arqueològics de qualsevol tipus i cronologia, entesos com a restes sota cota 0 o estructures enrunades sobre cota 0, i independentment que hagin estat objecte d'excavacions arqueològiques

En qualsevol cas, s'inclouen com a mínim tots els elements inclosos a l'Inventari Arqueològic i Paleontològic de la Generalitat de Catalunya que siguin de caràcter arqueològic.

Exemples:

- Jaciments arqueològics clàssics (amb estructures visibles o excavades): poblats, vil·les romanes, sitges,...
- Necròpolis
- Estructures megalítiques: dolmen, menhir...
- Jaciments arqueològics en cova

- Jaciments arqueològics deduïbles per troballes en superfície (ceràmica, sílex...).
- Masos, esglésies i castells que tinguin estructures enrunades en superfície que no permetin una lectura global de l'edifici
- Edificis que hagin estat destruïts i hagin desaparegut, però que es considera que en poden quedar vestigis al subsol.
- Pintures rupestres
- Jaciments subaquàtics, derelictes,... en cas de municipis costaners
- Fosses de la guerra civil

Com hem dit més amunt, prima la tipologia dels elements sobre el seu caràcter “arqueològic” (entès com a cronològic). En aquest apartat fixem els “jaciments” tal com els hem descrit, però no les edificacions més o menys senceres. Per tant:

- Fitxarem com a edifici i no com jaciment les grans construccions (romanes) més o menys senceres (monuments funeraris, columbaris, edificis termals, d'espectacles...)
- Fitxarem com a element arquitectònic les estructures (romanes) de menor format (forns, cisternes...)
- Fitxarem com a obra civil les estructures (romanes) d'enginyeria (aqüeductes, preses, vies, pedreres....)
- Fitxarem com a 2.2. objectes (dins patrimoni moble) les esteles, inscripcions epigràfiques, *cupae*, i similars que no estiguin in situ.
- Fitxarem com a 5.3. els jaciments paleontològics, hagin estat subjecte d'excavació o no, ja que es tracta d'elements naturals i no antròpics.

Quan ens trobem davant la ruïna del que va ser un edifici (un castell, un mas...) i les estructures visibles permeten reconèixer la seva forma, manté part del sostre, etc., cal classificar-lo com a edifici. Si per contra les estructures estan molt enrunades, sense possibilitats de reconèixer l'alçat a simple vista, cal classificar el bé com a jaciment (tot i que les restes estiguin sobre la cota 0 i no se'n coneguin restes al subsol).

De fet, tot edifici és potencialment un jaciment arqueològic, per sencer que estigui, ja que pot ser estudiat amb metodologia arqueològica, tant sobre cota 0 com sota cota 0. Per tant, si un bé té caràcter edificat (és un edifici, és a dir, presenta estructures tal com hem referit en el paràgraf anterior), encara que hagi estat objecte d'excavacions arqueològiques, s'ha de classificar com a edifici. A la fitxa, als camps “història” i/ o “observacions”, s'han de descriure els resultats que es coneguin de les excavacions. Les excavacions posen en evidència diverses fases cronològiques del bé, però sempre és tracta del mateix bé, perquè la fitxa, quan descriu un bé, abasta tota la seva evolució i no només una etapa cronològica. S'accepta una excepció: només és factible que un element o un lloc es fitxi doblement com a jaciment i com edifici quan el jaciment del subsol correspon a un edifici o a una fase anterior sense relació de continuïtat (ex. una *vil·la* romana -jaciment- sota una església o una masia -edifici-).

D'altra banda, es tracta de fitxar jaciments, no les intervencions arqueològiques com a tal. Si hi ha diverses intervencions sobre un únic jaciment, cal fer una única fitxa.

1.5. Obra civil

Obres d'enginyeria de caràcter públic o comunal, o d'interès comunitari (no domèstic).

Exemples:

- Camins i carrerades

- Ponts
- Gual empedrat
- Aqüeductes, canals, rescloses, recs, mines d'aigua
- Mines
- Pedreres
- Carrers, places, ... (estrictament, sense comptar amb els edificis)
- Cementiri (si escau)

Les estructures d'aquesta tipologia de caràcter "arqueològic" també es consideren obra civil i no jaciments arqueològics. Exemples: edificis d'època romana com aqüeductes, estructures de via, ponts, pedreres,....

2. Patrimoni moble

2.1. Elements urbans

Monuments o elements commemoratius o ornamentals instal·lats a la via pública, o a cementiris (i que es poden traslladar, d'aquí que els considerem "mobles").

Exemples:

- Monuments o elements commemoratius, amb escultures, monòlits, plaques, plafons...
- Obres artístiques situades en places, carrers, rotondes...
- Elements arqueològics, etnològics i/o industrials traslladats del seu context original i amb finalitats ornamentals (per exemple, una premsa de vi, una creu, un element arquitectònic o arqueològic, una màquina de tren... en una plaça o en una rotonda)
- Panteó de cementiri
- Fonts urbanes rellevants

2.2. Objectes

Objectes singulars, formin part o no d'una col·lecció, de titularitat pública o privada, i sigui accessible o no.

Exemples:

- Sant Crist, Imatge romànica, retaule, penó i estàndards d'entitats, sarcòfag, quadre de pintor cèlebre, meteorit, inscripció romana, estela, figureta prehistòrica, cotxe, màquina de tren, elements agropecuaris (com trulls d'oli, premses de vi, moles o rodes de molí, arades, corrons, carros, tractors...)... Poden estar en un museu o col·lecció, en una casa particular, en una seu d'entitat, a l'ajuntament...

També s'han d'incloure objectes singulars i rellevants originaris del municipi ubicats fora del municipi (p. ex. en un museu comarcal, nacional...).

Les creus de terme, els escuts heràldics de pedra, i els elements arquitectònics (sencers o fragments) descontextualitzats que es trobin dipositats en un museu, equipament o casa, seran considerats patrimoni moble (2.2. objecte) i no element arquitectònic. Els elements d'origen arquitectònic procedents d'un antic edifici que han estat desplaçats i reaprofitats en altres edificis seran considerats patrimoni immoble (1.3 element arquitectònic).

2.3. Col·leccions

Sèries coherents d'objectes, segons criteris de cronologia, tipologia, especialitat, propietat... de titularitat pública o privada, i siguin accessibles o no.

Com a "col·lecció" s'han de considerar tant el fons d'un museu (si n'hi ha) com cada una de les col·leccions privades que es detectin. També es poden segmentar algunes d'aquestes col·leccions segons criteris de cronologia, tipologia, especialitat, ... si la seva importància o singularitat ho justifica. És a dir, es pot fer una fitxa per a totes les col·leccions d'un museu o d'un particular, o bé fer diverses fitxes per a cada una de les col·leccions que la formen, per criteris tipològics o disciplinaris. Cada col·lecció correspon a una ubicació física única.

Exemples:

- Col·lecció de la Masia R, col·lecció privada del Sr. X, col·lecció del museu X; col·lecció filatèlica del Sr. X, col·lecció arqueològica del Sr. X, col·lecció d'eines del camp de la masia R, col·lecció de planxes de la masia R, col·lecció arqueològica del Museu local, col·lecció paleontològica del Museu Local, col·lecció d'arades del Museu Etnològic Z, col·lecció d'exvots,....

3. Patrimoni documental

3.1. Fons d'imatges

Sèries d'imatges (fotografies, films...) que formen un fons o una col·lecció, de propietat pública o privada, segons criteris temàtics, de propietat...

S'inclouen sèries que es puguin detectar en museus, arxius i en cases de particulars (això darrer és el més habitual). Cal que siguin sèries o fons amplis (descartar si es tracta de 3 o 4 fotos; en aquests casos, la troballa es pot esmentar a "elements no fitxats").

Només en casos excepcionals, es podran segmentar algunes d'aquestes sèries segons criteris temàtics si la seva importància o singularitat ho justifica.

Exemples:

- Fons d'imatges del Sr. X, Fons fotogràfic de l'Arxiu Municipal, Fons d'imatges de la Festa Major de l'Associació Y,...

3.2. Fons documentals

Sèries de documents que formen un arxiu o una col·lecció, de propietat pública o privada, segons criteris d'especialitat, temàtic, de propietat...

S'inclouen els arxius existents com a tal i les sèries o col·leccions documentals que es puguin detectar dins i fora del terme, en museus, a l'arxiu comarcal o en altres arxius, en entitats i en mans de particulars.

En qualsevol cas l'Arxiu Municipal ha de ser una fitxa sempre, com a fons documental. La OPC subministrarà la informació de què disposi en el marc de la Xarxa d'Arxius Municipals, si és el cas.

També cal fer fitxa de l'arxiu o arxius parroquials, en cas d'existir-ne, ja estigui al municipi o a l'arxiu de la diòcesi.

Només en casos excepcionals, es podran segmentar algunes d'aquestes sèries segons criteris temàtics si la seva importància o singularitat ho justifica.

Exemples:

- Fons documentals de l'Arxiu Municipal, de l'Arxiu Comarcal referides al municipi, de l'Arxiu Parroquial, Fons documental del Sr. X, Fons documental de l'Associació Y, Fons documental de la Masia R, dietari de la Masia R...
- Per exemple, dins l'arxiu municipal: el fons documental d'un prohoms, d'un sindicat, d'una empresa, o els llibres d'actes del segle XVII que es conserven,...

En el cas d'un document singular (un sol document) de gran rellevància (exemples: la carta de poblament del municipi, el document on s'esmenta el nom del municipi per primera vegada, un dietari, la declaració oficial del municipi com a carrer de Barcelona, etc.), es pot fer fitxa específica. La tipologia en aquest cas, ha de ser la que ens ocupa (3.2. Fons documental) i no 2.2 Objecte, tot i seu un bé individual.

3.3. Fons bibliogràfics

Sèries de llibres, revistes o materials editats o impresos que formen part d'un arxiu, hemeroteca, biblioteca o col·lecció, de propietat pública o privada, que tinguin un valor històric i patrimonial (per tant, d'una certa antiguitat), i que es puguin detectar en museus, arxius, entitats o en mans de particulars.

No s'inclouen les biblioteques existents com a tals (municipals o escolars) ni els seus fons d'història local. En tot cas, es pot fitxar la part del seu fons que sigui classificable com a "patrimoni bibliogràfic", si en té.

Exemples:

- Fons Bibliogràfic de l'Arxiu Municipal, Fons Bibliogràfic de la Biblioteca Municipal, Fons Bibliogràfic de l'Arxiu Parroquial, Fons Bibliogràfic del Sr. X, Hemeroteca (municipal, privada,...), col·leccions completes de revistes d'àmbit local d'una certa antiguitat, col·lecció de goigs...

Els goigs tenen consideració de P. Immaterial (4.4. música i dansa), ja que valorem el seu caràcter com a manifestació musical i no el seu "suport" en paper imprès (que en tot cas tindria més caràcter bibliogràfic que documental). Ens referim, és clar, a goigs directament relacionats amb el municipi. Una col·lecció de goigs de diverses procedències sí que tindria caràcter de col·lecció (fons bibliogràfic).

4. Patrimoni immaterial

4.1. Manifestacions festives

Festes populars locals, en la seva globalitat, o destacant una activitat singular específica dins la festa, en qualsevol dels seus vessants:

- que formin part o no del cicle festiu anual, religiós o laic.
- que siguin de caire tradicional (antigues) o recents (creades recentment, però amb un alt grau de consolidació i arrelament).
- que estiguin en vigor (es mantenen vives actualment) o bé, que s'hagin perdut (en aquest cas, convé fer una descripció per si es decideixen recuperar).

Exemples:

- Festa Major d'Estiu i/o Festa Major d'Hivern, si escau; festes majors de barris si són realment rellevants; aplecs; Festa de la verema; Processó; Pessebre Vivent; Fires (medievals, agrícoles...), etc.

- O dins d'una festa, una activitat rellevant: correfoc, ball de gegants, caramelles, revetlles, jocs específics d'un lloc...

4.2. Tècniques artesanals

Manifestacions singulars i específiques de la localitat o el seu entorn en relació als oficis, l'artesanía, la gastronomia, etc.

Exemples:

- Tècniques agropecuàries
- Tècniques o elements de transformació (artesanía, indústria,...)
- Tècniques arquitectòniques
- Solucions remeieres
- Receptes de cuina, rebosteria
- Productes naturals propis del lloc
- Darrers artesans i tallers d'oficis

4.3. Tradició oral

Qualsevol referència d'origen no literari (transmesa oralment) relacionada amb llocs, fets o elements del terme.

Exemples:

- Contes, llegendes
- Interpretacions toponímiques
- Refranys, dites
- Fets històrics -verídics- a través de memòria oral

Al camp "descripció" cal exposar detalladament la llegenda, fet, etc.

Si l'element té una rellevància relativa i està directament relacionat amb un element tangible (un edifici), la informació es pot incloure en la fitxa corresponent sense necessitat d'obrir una nova fitxa.

4.4. Música i dansa

Manifestacions musicals tradicionals singulars i específiques de la localitat o el seu entorn que estiguin en vigor (es mantenen vives actualment) o bé, que s'hagin perdut (en aquest cas convé, recuperar les lletres o si és possible, fer un enregistrament "in voce").

Exemples:

- Cançons, corrandes, melodies, caramelles
- Sardanes (amb lletres o títols relacionades amb el municipi)
- Danses, balls
- Goigs

En aquest apartat, estem recollint elements intangibles, immaterials (orals). Si el que tenim entre mans és una partitura, document, llibre, etc. amb cançons o melodies, s'ha de classificar com a patrimoni documental.

Els goigs tenen consideració de P. Immaterial ja que valorem el seu caràcter com a manifestació musical i no el seu "suport" en paper imprès. Ens referim, és clar, a goigs directament relacionats amb el municipi. Cada un ha de disposar de fitxa pròpia.

En casos excepcionals, es podran agrupar conjuntament en una sola fitxa diverses manifestacions musicals que tinguin trets comuns (un mateix autor, una mateixa tipologia) (p. ex. caramelles, sardanes)

No s'inclou l'obra d'un músic, en genèric, encara que sigui natural del municipi.

4.5. Costumari

Maneres d'actuar o de fer, comportaments socials, actituds, específiques de la localitat o el seu entorn que estiguin en vigor (es mantenen vives actualment) o bé que s'hagin perdut.

Exemples:

- Sopars funeraris; determinats ritus funeraris, de petició de mà o de casament; amulets; pregàries en determinades dates; misses de conreu; manar el dol; salpàs; determinats càstigs públics,...

5. Patrimoni del Medi Natural

5.1. Zones d'interès

Zones que tenen un valor o interès específic a causa de les seves característiques botàniques, ecològiques, zoològiques, geomorfològiques o paisatgístiques, encara que hagin estat alterades per intervencions antròpiques.

Lògicament, segons el tipus de municipi (si és rural o urbà), el patrimoni natural tindrà un valor relatiu diferent.

Si un municipi està enclavat total o parcialment en un Parc Natural, una fitxa ja haurà de correspondre a l'esmentat parc de manera global, però se'n podran fer fitxes específiques sobre determinades parts.

Exemples:

- Estructures geològiques o geomorfològiques: volcà; coves naturals, covetes, esquerdes, avencs, abrics i dolines; pedres de formes singulars; afloraments geològics; estratotips... Punts d'interès geològics (inventariats per la Generalitat de Catalunya).
- Zona definida per l'aigua: fonts naturals (no obrades), deus d'aigua, rierols, torrents, aiguamolls, cascades, gorgs, llacs o estanys (naturals o artificials), la riba d'un riu, canyissars,...
- Zona d'interès botànic o hídric, encara que hagi estat habilitat per a esbarjo públic amb fonts, taules,...
- Jardins d'interès cultural o històric i parcs urbans (si formen part de l'entorn d'un edifici o d'una plaça, poden formar part de la fitxa corresponent).
- Lloc Històric (escenari d'un fet històric en un indret de caire natural, sense estructures antròpiques).
- Zona agroforestal (és a dir, amb transformació antròpica) o de conreu (ídem), de forma excepcional (únicament si es tracta de conreus molt específicament locals, o residuals, o bé, per raons paisatgístiques).
- Arbreda, bosc, o zona de interès botànic.
- Zona amb espècies botàniques endèmiques, úniques o exclusives (Hi ha casos excepcionals, però existeixen: plantes que creixen a determinada altitud, flora exòtica que s'han plantat modernament en llacs artificials, orquídies pròpies de determinats aiguamolls, etc.).
- Zona on hi ha una activitat específica d'una o varies espècies zoològiques o botàniques. Per ex. àrea declarada ZEPA (Zona d'especial protecció d'aus).

En relació a la fauna, cal deixar clar que no pot ser matèria d'inventari una determinada espècie zoològica, perquè no pot ser exclusiva d'un terme municipal, i per la intrínseca condició semovent dels animals. La solució per reflectir una determinada riquesa de flora i fauna no passa per definir determinades espècies, sinó per definir una determinada zona on aquestes espècies tenen una activitat o presència singular (per exemple, pel que fa a fauna salvatge, una zona de nidificació, freqüentació o d'abeurament, una zona Natura 2000 o ZEPA, un corredor de trànsit...).

5.2. Espècimens botànics singulars

Elements botànics de caire singular (un exemplar, o diversos exemplars que formen una unitat aïllada), normalment arbres o arbredes (pinedes, alzinars, rouredes,...), d'interès botànic, històric identitari o simbòlic.

En aquest apartat cal incloure els exemplars declarats per l'ajuntament (Catàleg) o per la Generalitat (que són de dos tipus: arbres i arbredes monumentals, i arbres i arbredes d'interès local i comarcal), així com altres exemplars que tinguin una forta significació sense estar protegits.

A tall informatiu, la Generalitat fa en els seus inventaris les distincions següents: Arbre monumental, Arbre d'interès comarcal, Arbre d'interès local, Arbreda d'interès comarcal, Arbreda d'interès local. Ells consideren arbreda a partir de 6 exemplars

Exemples:

- Espècimens que tenen un interès
 - Botànic (espècies protegides o en perill d'extinció).
 - Històric (arbres centenaris).
 - Simbòlic o commemoratiu (vinculats a personatges o fets; exemple: el llorer que va plantar Verdaguer a l'església de Sant Esteve de Vinyoles de Masies de Voltregà).
 - Físic (arbres monumentals).
 - Urbà (defineix un parc públic singular).
 - Toponímic (arbre que dona nom i identitat a un barri).
 - exòtic (arbres forans).

5.3. Jaciments paleontològics

Entenem per jaciments paleontològics les zones o jaciments que tenen un valor o interès de caire paleontològic, hagin estat objecte d'excavació o no.

Es distingeixen dels jaciments arqueològics (que estan considerats patrimoni immoble) en què els paleontològics presenten registres fòssils de tipus botànic o zoològic anteriors a la presència humana.

En qualsevol cas, s'inclouen com a mínim tots els elements inclosos a l'Inventari Arqueològic i Paleontològic de la Generalitat de Catalunya que siguin de caràcter paleontològic.

Exemples:

- Jaciments amb restes fòssils de restes de vertebrats, niuades de dinosaures, impressions i rastres de petjades (icnites), restes foliars ja siguin empremtes de fulles o fruits, jaciments de bivalves incloses les seves formes complexes com esculls coral·lins, etc.

C. TRACTAMENT D'ALTRES ELEMENTS

Tractament d' "elements no fitxats"

També se'ns poden presentar altres elements, poc singulars o dubtosos, que no hauran de ser inclosos en el Mapa com a fitxa i que hauran de ser inclosos en una llista a un apartat d'elements no fitxats" a la memòria.

En la fase de treball de camp es detecten elements que poden finalment descartar-se i no incorporar-se com a fitxa al Mapa. Són fitxes inicialment obertes o llistades que, després de la tria corresponent, poden i han de ser sacrificades. O bé elements que d'entrada no mereixen ser fitxats però sí citats.

Es tracta, entre d'altres, dels següents elements:

- Poc rellevants (p. ex. edificis que no reuneixen prou valors, col·leccions d'objectes o de fotografies poc singulars...)
- Desapareguts o destruïts (un cop comprovat) però que inicialment s'havien contemplat per informació oral o bibliogràfica, o que tenen certa rellevància tot i haver desaparegut.
- No localitzats, tot i que se'n tenen notícies (orals o bibliogràfiques).
- Pertanyents a municipis limítrofes (que inicialment s'havien contemplat per que la bibliografia o la gent del municipi afirmava, erròniament, que pertanyien al terme objecte d'estudi, o que tot i estar en el municipi veí, tenen una important relació amb el municipi en estudi).

Tal com s'explica a l'Annex 3 (memòria), cal incloure a la memòria un capítol amb aquests elements no fitxats. El tipus de redacció és lliure (es poden fer taules però no fitxes). Cal que estiguin ordenats per les tipologies establertes.

Es tracta d'un capítol clau perquè, davant dels dubtes de fitxar o no determinats elements que potser no tenen prou valors o prou significació, aquest capítol permet descartar-los sense perdre la informació recollida. Això també permet ser més selectius a l'hora d'establir quins elements s'inclouen al Mapa. Davant del dubte, es recomana ser selectiu, no fitxar l'element i incloure'l en aquest capítol. En altres paraules, davant del dubte de fitxar o no un element de rellevància relativa, es pot prendre l'opció de no obrir fitxa amb la tranquil·litat que la informació sobre aquell element també estarà d'alguna manera recollida en el treball.

També la memòria permet recollir informació sobre elements desapareguts en el terme. Per molt important i/o recent que hagi estat el bé desaparegut o destruït, no se li ha d'obrir fitxa, a no ser que pugui ser classificat com a jaciment.

Elements que no s'ha de fitxar mai

En tot cas, **hi ha elements que mai no s'han de fitxar:**

- Entitats i associacions culturals, esportives,...

- Esdeveniments i fets històrics.
- Festivals i altres esdeveniments culturals (no festius).
- Biblioteques.
- Altres equipaments culturals.
- L'escut municipal.
- Personatges il·lustres (vida i obra).
- Revistes locals (recents).
- Renoms, toponímia, parla.

Els Mapes són inventaris d'elements del patrimoni cultural, no és el cens de recursos culturals del municipi. No es tracta de documentar l'activitat cultural, sinó aquella que té un determinat component patrimonial, històric, tradicional (material o immaterial).

De vegades hi ha la necessitat de reflectir l'existència d'**associacions rellevants, per la seva activitat, per la seva implantació, per la seva antiguitat**. Cal fer-ho, però no com a "entitats", sinó fent fitxa d'aquella activitat tradicional o festiva que organitzen, si és aquesta la seva caracterologia, o fent fitxa del seu arxiu o fons documental, que és realment el que reflecteix la seva "antiguitat". Si la entitat - p. ex. un ateneu, una cooperativa- té una seu important que val la pena fitxar, es fitxarà l'edifici com a tal, no l'entitat, tot i que l'edifici podria no tenir un valor arquitectònic però si simplement simbòlic (pel fet de ser la seu de l'entitat).

Si tot i això, hi ha una necessitat de fer una menció expressa d'aquesta realitat associativa, es pot fer un apartat específic a la memòria.

També es pot emprar la memòria per desenvolupar altres aspectes que no han de ser considerats fitxa per no ser objectivables, ni tant sols com a patrimoni immaterial (l'escut municipal, la toponímia, determinats fets històrics, la vida i l'obra de personatges il·lustres, la bibliografia local...). Un bé pot ser fitxat per la relació amb un personatge (p. ex. la casa on va néixer, tot i que la casa no tingui cap altre valor) o perquè és una obra artística d'aquell personatge (una casa, una pintura, un manuscrit, una partitura original...). Es poden fer tantes fitxes com obres es detectin al municipi. El que no es pot fer és fitxar genèricament la seva obra, per exemple, els llibres publicats, o la música composta. De la mateixa manera hem de considerar els fets històrics. Es podran fixar un camp de batalla (com a "lloc històric" dins l'apartat 5.1.) o una casa on es va signar un tractat molt important (com a edifici, 1.1), que són escenaris que testimonien un fet lligat a un element que esdevé patrimonial per la seva càrrega simbòlica, però no és el fet com a tal el que es fitxa.

II. ANNEX 2. ESPECIFICACIONS DELS CAMPS DE LA FITXA

A. CAMPS DE LA FITXA

Per tal de documentar els elements que formaran cada Mapa, els tècnics redactors hauran d'introduir la informació de cada element al model de fitxa en format web proporcionat per l'OPC. En el moment d'iniciar la feina, el tècnic de referència de l'OPC donarà d'alta d'usuari "editor" del municipi on treballi cada tècnic. L'alta serà vigent fins la finalització de la feina. Després el tècnic redactor tindrà accés com a "consultor" però no podrà modificar ni entrar informació a les fitxes.

Es facilitarà un manual d'usuari de la web <https://patrimonicultural.diba.cat/>, que també estarà disponible a l'accés restringit, on el tècnics redactors trobareu la informació bàsica de les funcionalitats de la web.

Les fitxes es numeren correlatives però l'ordre de les fitxes és aleatori, és dir, l'usuari no s'ha de preocupar per la numeració ja que la mateixa web va donant número a mesura que s'obrin fitxes.

La fitxa de cada element consta de diversos tipus de camps:

Obligatori / No obligatori	Els camps obligatoris estan marcats amb un *, si no s'omple algun camp amb asterisc, no deixa guardar la fitxa. S'han de complimentar els camps de la fitxa que sigui possible, d'acord amb el volum d'informació disponible, excepte els que són obligatoris. Els camps restants es poden deixar en blanc si no hi ha informació.	A la llista següent els camps obligatoris estan marcats amb *
Tancats / Oberts	Alguns dels camps són tancats (és a dir, presenten un desplegable amb un conjunt d'opcions), no són de text lliure.	A la llista següent els camps tancats estan indicats en <i>cursiva</i>
Extensibles / de text	Tots els camps lliures tenen un espai il·limitat per entrar text, tot i que s'ha de tenir en compte que es tracta d'una fitxa informativa de l'element, no d'escriure un llibre o un manual.	A la llista següent els camps extensibles estan indicats <u>subratllats</u>

És evident que molts dels camps són pertinents o no segons la tipologia, (p. ex. pel que fa a patrimoni immaterial, en molts casos cal deixar en blanc, tot i ser obligatoris, camps com el de lloc, emplaçament, propietat, accés,...). De tota manera us recomanem que ompliu el màxim d'informació possible a cada element.

Cada fitxa té uns apartats bàsics que agrupen la informació i que seran visibles a la fitxa de consulta: Ubicació, Classificació, Descripció, Història, Bibliografia.

Els camps de la fitxa documental de cada element són els següents:

Estat de validació *:

Per indicar l'estat de redacció de cada fitxa.

-Esborrany: quan encara hagueu de seguir treballant en la fitxa

-Per validar: quan l'hagueu acabat i queda pendent de revisió del tècnic de l'OPC

-Validat: únicament poden validar els tècnics de l'OPC un cop han revisat la feina i la consideren acabada.

IDENTIFICACIÓ:

Denominació *

Nom propi del bé.

Cal posar el nom més conegut, més comunament emprat. Si hi ha dos noms o més (p. ex. dos topònims que fan referència al mateix element o dues maneres diferents d'escriure un mateix topònim), cal posar-los tots, posant en primer lloc el principal o més habitual. Si hi ha altres noms (noms antics detectats a la bibliografia, als mapes, per fonts orals, en els catàlegs urbanístics o en els inventaris previs, com els de la Generalitat), s'han de posar a "Observacions".

La denominació sempre s'ha d'escriure amb la **primera lletra en majúscules i la resta en minúscules**.

Cal posar directament el topònim, sense fer referència al tipus de bé, en el cas de les cases i masies (Ex. és correcte Cal Paretès; no "Masia de Cal Paretès"). Si es tracta d'una església, d'un element arquitectònic, o un bé moble o documental, si que cal indicar el tipus de bé: p. ex. **Església de Santa Maria de Paretès**, Pou de Cal Paretès, finestral de Cal Paretès, Col·lecció d'eines de Cal Paretès; Fons d'imatges de Cal Paretès, etc.

No es pot repetir la mateixa denominació en fitxes de diferents elements. Si es dona el cas, per exemple, que una masia i un jaciment es diuen igual, cal posar davant algun distintiu. P.e. "Jaciment de Cal Paretès". També es poden numerar els elements. Ex. Barraca de Can Paretès 1, Barraca de Can Paretès 2...

Núm. Fitxa *

Número de cada fitxa. El mateix programa posa el número de forma automàtica, vosaltres no el podeu modificar.

També són automàtics l'INE i el nom del municipi.

Imatges *

El Mapa ha d'incloure com a mínim una fotografia que identifiqui l'element, però l'ideal és almenys afegir-ne tres que permetin veure'l de forma clara tot i que no hi ha limitació en el nombre d'imatges. La primera fotografia haurà de ser de conjunt;. És imprescindible reflectir l'estat actual del bé amb imatges actuals i preferiblement fetes per l'autor.

És possible posar, de manera complementària, fotos alienes o històriques (de llibres, fotos antigues de particulars, de l'estat del bé anys enrere, fotos de festes facilitades per l'ajuntament, fotos aèries,...). També es poden posar mapes, plantes o dibuixos. En

tots aquests casos cal posar la referència (autor, propietari, any...) de cada fotografia o dibuix. Únicament no es posaran fotos quan es tracti d'alguns béns immaterials (costums, llegendes, cançons...).

Cal tenir present que les fotos han d'estar orientades, tant siguin horitzontals com verticals, tal i com es posin es visualitzaran. A la web s'indica les dimensions màximes i mínimes dels arxius que es poden posar: límit de 512 MB, i han de ser més grans de 256x256 píxels, en cas contrari no es veuran.

Pel que fa al programa de tractament de les imatges, aquest és d'elecció lliure i les dimensions i resolució de les imatges màxima i mínima estan indicades a la mateixa web.

Un cop acabada la feina, les fotografies s'han de lliurar a l'OPC en carpetes. Per tal de lliurar les fotografies que van a cada fitxa, cal crear el nombre de carpetes necessari amb les denominacions: "Fotos1", "Fotos2", "Fotos3", etc. A cada carpeta s'han de guardar les fotografies corresponents a cada fitxa denominant-les "(núm. de fitxa).jpg". Per exemple, les tres fotografies de la fitxa núm. 1 es denominaran "1.jpg", però cada una es guardarà en una carpeta diferent.

Vídeo: Es pot posar un enllaç d'un vídeo pujat a la xarxa.

LOCALITZACIÓ:

Coordenades *

Situació geogràfica de l'element.

La web permet buscar al mapa (posant el topònim o un topònim proper) o bé posant les coordenades geogràfiques o les coordenades UTM ETRS89. Només cal moure el punter i situar-lo sobre l'element, tenint en compte que el que senyala és la punta inferior de la icona. Un cop desada la fitxa les dades es conservaran.

En el cas de voler posar les coordenades en UTM, el mateix programa demana que s'esborrin les geogràfiques per tal de poder fer la cerca. Una finestra al programa t'informa de com has d'entrar les dades.

Les coordenades UTM sempre han de tenir 6 dígit la X i 7 dígit la Y, mitjançant el sistema de coordenades ETRS89, que és el sistema vigent actualment. El programa buscarà automàticament les coordenades en els altres sistemes.

- En el cas de patrimoni moble o documental ubicat en altres municipis (museus, arxius...), es posaran les coordenades de l'ajuntament.
- En el cas del patrimoni immaterial també, excepte en aquells casos en els quals el bé inventariat s'associa a un lloc concret.
- En cas d'elements immobles "amples" (camins, boscos, parcs...) cal posar les coordenades d'un punt intermedi que es decidirà entre els autors que elaboren el Mapa del Patrimoni.

Alçada Altitud o alçada (aprox.) en metres sobre el nivell del mar (msnm).
Aquest camp no és obligatori omplir-lo, atès que no apareix al mapa penjat al web. És opcional.

Lloc / adreça Es tracta d'indicar el lloc (històric, geogràfic) dins del terme on es situa el bé (vall de..., antiga parròquia de..., barri de..., casc urbà, agregat de..., urbanització, ...). També es pot indicar amb punt cardinals: SO del municipi i similars. Si es coneix adreça postal, aquest és el camp on posar-la (carrer i número). En casos de nuclis urbans, indicar nom d'aquest, carrer i número. No cal codi postal.
En cas de patrimoni immaterial, es pot deixar en blanc.

Emplaçament Ubicació física i geogràfica del lloc on s'ubica el bé, o manera d'arribar-hi, a partir de dades topogràfiques, cardinals, distàncies, etc. Molt breu (el camp es molt reduït). Exemples: a 300 m. a l'E de la riera.; al km. 7 de la carretera; al primer revolt a la dreta després de can Aguilar, en direcció Vilallums; etc. En alguns casos (si està al casc urbà; si hi ha adreça) ja n'hi ha prou amb el camp anterior "lloc/adreça" i aquest camp "emplaçament" es pot deixar en blanc.

CLASSIFICACIÓ:

Àmbit * Nom de l'àmbit de la tipologia d'elements, és un desplegable que després ens permetrà seleccionar la tipologia corresponent dins el mateix àmbit.

Tipologia * Apareix automàticament després de l'àmbit.

N. Inventari Generalitat

Cal indicar si el bé està donat d'alta als inventaris de la Generalitat de Catalunya (IPAC Patrimoni Arquitectònic i IPAC Cartes Arqueològiques, Inventari del Patrimoni Festiu, Inventari del Patrimoni Industrial IPIC, etc.), accessibles al portal patrimoni.gencat.cat, cal especificar a quin inventari, mitjançant les abreviatures que es proposen al final del capítol (nota 3). Cal incloure el número si consta en els esmentats inventaris. Si el bé no consta a cap inventari, s'haurà de deixar el camp en blanc.

Titularitat * Propietat. El programa només accepta "Pública", "Privada" i "Privada accessible".
El tipus "Privat accessible" és pels casos de patrimoni moble i/o documental privat que siguin accessibles pel públic (propietat de l'Església, d'una entitat o una empresa), atès que la versió pública filtra i elimina els elements documentals i mobles que són propietat privada. D'aquesta manera aquest tipus d'elements seran visibles a la versió pública.

En cas de patrimoni immaterial, posar sempre "pública".

Titular

Les dades sobre el propietari de l'element cal omplir de la següent manera:

- En el cas dels béns immobles (inclosos els naturals) privats de particulars, cal indicar la referència cadastral de l'element tal com s'indica en la nota 4 d'aquest annex. (Ref. Cad.: xxxxxx)
- En el cas del patrimoni moble i/o documental en mans de institucions privades o particulars, cal posar nom i adreça dels titulars.
- En cas del patrimoni immaterial, deixar-ho en blanc.
- Quan la propietat (de béns mobles i immobles) sigui pública (ajuntament, altres administracions) o correspongui a una institució o entitat privada (l'Església, associacions, entitats financeres, determinades empreses), no s'ha de posar la referència cadastral sinó el nom i adreça del titulars, i marcar al tipus de propietat "Privat accessible".
- En el cas d'un element amb més d'un propietari (per exemple un conjunt de cases, un parc natural,...) no cal posar la referència cadastral sinó que cal posar "diversos propietaris".
- Pel que fa al patrimoni moble i/o documental en mans de particulars, recordeu que cal demanar l'autorització al propietari, fent-li signar un document per incloure la fitxa a la versió íntegra del Mapa. L'OPC lliurarà un model al redactor del Mapa. L'original serà lliurat al tècnic de la OPC, que el farà arribar a l'ajuntament.

Accés

Camp tancat. Les opcions són cinc: fàcil, difícil, obert, restringit, sense accés.

S'entén com a "accés" la possibilitat d'arribar fàcilment al bé, no a "accedir-hi" a l'interior. És a dir, una casa sencera estarà tancada amb clau (com és lògic) i no per això s'ha de posar "sense accés" o "difícil" si està al mig del poble, sinó "fàcil". En canvi, una casa emboscada, una fita, una font, una barraca... en un indret difícil d'arribar, serà d'accés "difícil". L'opció "restringit" o "sense accés" està pensada principalment per béns mobles o documentals en un arxiu, en un museu, en una casa particular...

Estat de Conservació

En el primer requadre, només es donen tres opcions: "Bo" "Regular" i "Dolent".

Notes Conservació

En el segon requadre, de forma lliure, s'ha de detallar quin és l'estat de conservació (p. ex. si el bé ha estat restaurat, o si és el cas, explicar les restauracions que hagi tingut, l'any de realització,...), i en tot cas, sempre s'ha d'omplir quan l'estat de conservació sigui "Regular" o "Dolent". En aquests casos, indicar les patologies detectades (ex. en ruïna, esquerdes, despreniments,...). Aquí no s'han de fer propostes de restauració

o rehabilitació (això es matèria del capítol de recomanacions de la memòria).

Fitxes associades

Cal posar els elements que tenen algun tipus de relació entre ells, sigui per proximitat física, perquè formen part d'un mateix immoble o d'un mateix conjunt, perquè comparteixen topònim, etc.). El mateix programa permet fer la cerca per topònim, però cal estar alerta d'indicar també el municipi per tal que no relacioni elements d'altres mapes.

PROTECCIÓ:

Protecció *

El primer requadre és un camp tancat amb quatre opcions: inexistent; legal; física; i legal i física.

Si el bé està protegit o catalogat mitjançant alguna figura jurídica o administrativa, posar "legal" i especificar la figura emprada en el desplegable que s'obrirà.

Si el bé no està afectat per cap figura de protecció legal, posar "inexistent".

L'opció "física" es reserva per als casos molt evidents en que el bé estigui protegit de forma física (p. ex. un jaciment tancat; un museu o edifici amb alarmes; una vigilància jurada; un fons documental dins d'un arxiu,...). Es pot detallar aquesta protecció al requadre següent. Però un simple edifici normal (amb una porta òbviament tancada) no tindria aquesta consideració. S'accepta que un bé tingui la doble protecció legal i física.

Tipus de protecció *

El següent camp es desplega en el cas d'elements protegits i permetrà posar el tipus legal de protecció: BCIN, BCIL, EPA, BPU, Parc Nacional, arbre o arbreda d'interès, festa declarada, Xarxa Natura 2000, Patrimoni Unesco, Biosfera Unesco.

Seguidament cal omplir el camp de protecció Europea i l'atribut Inspire (tipus), en el cas dels elements en en els quals s'obri el desplegable amb les següents equivalències:

Tipus protecció	Protecció europea	Atributs o tipus
BCIN	Nacional Monument record	(l·listat a triar)
Parc Nacional	IUCN	-Parc nacional
Xarxa natura 2000	Natura 2000	-Àrea d'especial conservació -Àrea especial de protecció -Lloc d'importància comunitària
Patrimoni UNESCO	UNESCO World Heritage	-Natural -Cultural -Cultural/natural
Biosfera UNESCO	UNESCO Man and Biosphere Programme	-Reserva de la Biosfera Unesco

Observacions protecció

Cal citar el planejament urbanístic municipal (Catàleg de béns a protegir i altres instruments anàlegs o anteriors), etc... També citar si escau el catàleg de masies en sol no urbanitzable.

Cal posar núm. de registre, la llei, l'any de l'instrument... Exemple, en el cas d'un BCIN: R-I-51-0501. Es pot posar també el núm. i data de DOGC. En cas de manca d'espai, es pot ampliar al camp "Observacions" i/o citar l'instrument a la Bibliografia.

En algun cas, es pot esmentar el tipus de protecció física, si escau (p. ex. tanca; alarmes; vigilància jurada...).

Data d'aprovació: Posar la data d'aprovació legal.

INFORMACIÓ DE L'ELEMENT	
-------------------------	--

Descripció

Tot i que no està marcat com a obligatori, sí que **és obligatori** omplir-lo.

Text lliure i detallat sobre les característiques físiques del bé. Aneu amb compte amb la llargària, ja que no es tracta d'escriure un llibre, només fem una fitxa per identificar els elements.

Es recomana que la primera paraula sigui la denominació tipològica del bé (exemples: església, capella, castell, masia, camí, pont, llegenda, festa, bòbila, pou de glaç, tractor, estela funerària,...).

Cal descriure els aspectes arquitectònics i artístics dels béns immobles i mobles, amb detall dels components que el fan singular. Cal descriure en què consisteixen les festes, els costums, o reproduir les llegendes i textualment els goigs. També descriure breument els continguts de les col·leccions o sèries documentals.

Cal tenir en compte que la descripció ha d'estar correctament redactada, i que sense defugir els conceptes tècnics necessaris (p. ex. arquitectònics), ha de ser entenedora per a un públic general.

Observacions

En aquest camp es poden esmentar aspectes col·laterals que no s'escaiguin en cap dels altres camps, o aspectes que no hi caben espacialment en altres camps.

- Altres noms de l'element.
- Toponímia relacionada.
- En el cas d'un element moble o documental privat accessible que hagi estat considerat de titularitat "pública", posar "Propietat privada. Accés públic".
- Informacions sobre l'entorn: característiques (boscós, conreus), detalls sobre la situació geogràfica, vies d'accés, proximitats a rieres o carreteres,...

- Ampliacions o detalls sobre els “usos”. P. ex. si hem posat que un edifici té un ús “productiu” especificar: restaurant, casa de colònies, explotació agropecuària, botiga, fàbrica de..., etc. Si un equipament és municipal i té un ús “administratiu o cultural”, s’ha d’especificar si és una escola, un centre cívic, una biblioteca, un CAP...
- Referències a la cartografia emprada, o dades sobre l’autoria o època de les fotos incloses, en cas que no siguin realitzades pels autors del Mapa del Patrimoni (fotos antigues, d’un arxiu, subministrades per l’ajuntament, etc.).
- Esmentar la existència d’elements immobles o mobles de l’entorn o de detalls que no mereixen fitxa individualitzada: pous, eres, rellotges de sol, corròns, moles, premses de gàbia, inscripcions en llindes, etc.
- Esmentar l’existència de béns mobles o documentals dins d’un edifici, que poden tenir un cert interès però que no mereixen fitxa individualitzada.
- Esmentar si el bé es troba inclòs en un altre inventari (no en un catàleg de protecció) més enllà de l’IPAC de la Generalitat.
- En el cas d’excavacions arqueològiques, indicar campanya, any, noms dels arqueòlegs...
- Ampliació dels camps “descripció” o “història”, si escau.

Història

Tot i que no està marcat com a obligatori, sí que **és obligatori** omplir-lo.

Informacions històriques relacionades amb el bé, de manera resumida (si convé, citant la bibliografia). Aneu amb compte amb la llargària, ja que no es tracta d’escriure un llibre, només fem una fitxa per identificar els elements.

Exemples: evolució històrica i arquitectònica d’un edifici, antics propietaris (tenint especial atenció de no posar dades dels propietaris i/o habitants actuals), mencions documentals, fets històrics relacionats amb el bé, resultats d’excavacions arqueològiques...

La manera de citar ha de ser: segons Roig (1980:12) o segons Roig (1980); o posar (ROIG, 1980) o ROIG (1980:12) al final de frase.

Cal redactar aquest camp de forma correcta i amb un llenguatge planer i entenedor adreçat a un públic general.

Estil/època

Se’n poden posar tants com es vulguin, però únicament els que apareixen al desplegable. Cal tenir en compte en posar tant l’estil com l’època, per exemple: un element gòtic també és medieval. El desplegable -tancat- inclou els següents ítems:

Estil				Època	
Grec	Neoclàssic	Expres-	Naïf	Prehistòric	Carolingi
Bizantí	Isabelí	sionisme	Infor-	Paleolític	Modern
Mossàrab	Alfonsí	Fauvisme	malisme	Neolític	Contemporani
Pre-romànic	Romàntic	Cubisme,	Hiper-	Edat dels	
Romànic	Eclecticisme	Dadaisme	realisme	Metalls,	Precambrià

Gòtic Renai- xement Manierisme Barroc Rococó	Realisme Impres- sionisme Modernisme Noucentisme Avantguardes	Cons- tructivisme Surrealisme Art Decó Abstracció Expres- sionisme abstracte	historicista Pop art Minimalisme Popular Racio- nalisme	Antic Ibèric Romà Paleocristià Medieval Visigot Islàmic	Paleozoic Mesozoic Cenozoic Paleogen Neogen
---	--	---	--	---	---

Segle

Segle o segles (posar forquilla) de realització del bé; òbviament, només serà possible en alguns objectes i en alguns immobles. Si no es coneix, deixar el camp en blanc i utilitzar el camp anterior.

Any

Any de realització del bé; òbviament, només serà possible en alguns objectes d'art datats i en alguns immobles. Si no es coneix l'any exacte, deixar el camp en blanc i utilitzar un dels dos camps següents

Autor de l'element

Autor del bé; òbviament, només serà possible en objectes d'art dels quals es conegui l'autor, i en béns immobles, el de l'arquitecte, si es coneix.

Ús Actual

Indicar únicament l'ús que es proposa en el desplegable, que conté la següent llista tancada:

Administratiu, Científic, Cultural, Estructural, Lúdic, Ornamental, Productiu, Religios, Residencial, Sense ús, Simbòlic, Social, Altres.

Exemples: en immobles es pot posar "sense ús", "residencial", "religios", "social", "productiu"... etc. Si es una festa, "lúdic" o "social", o bé "sense ús" si ha desaparegut. Un arxiu tindria ús "cultural" o "administratiu". Un objecte de museu, cultural. Un camí, carrer, vial, pont, plaça,... el seu ús és "estructural" o bé "social" perquè són espais públics. Un cementiri o una escola té també ús "social". Un monument a la via pública pot ser "ornamental" o "simbòlic". Si en un immoble s'hi viu, l'ús és residencial; si hi ha una activitat econòmica (industrial, agropecuari, botiga, restaurant, conreu,...), és productiu; si està abandonat o enrunat, és "sense ús". Un jaciment arqueològic (no visitable, no excavat...) és també "sense ús". Si un immoble té diversos usos, posar "altres" i concretar-ho a "Observacions".

Bibliografia

Referències bibliogràfiques que s'han utilitzat per elaborar la fitxa que fan al·lusió directa al bé. (Màxim 4.000 caràcters amb espais).

Per les cites, s'ha d'emprar el sistema americà. Exemples:

- En el cas d'un llibre o monografia: ROIG, Josep (1980). Avia en el cor. Ajuntament d'Avià.
- En el cas d'un article de revista o d'una comunicació a un congrés: ROIG, Josep (1980). "Avia en el cor". L'Avenç, núm. 234, juliol 1980 p 11-23.

Tot i que a la memòria ja hi ha la bibliografia completa, es recomana posar la cita sencera a les fitxes ja que aquestes són individualitzables.

Cal separar cada cita bibliogràfica amb un punt i apart (prémer “control” i “return” a l'hora) i posar-les per ordre alfabètic.

Enllaços d'interès

Serveix per posar un enllaç si l'element és citat a una pàgina web. També es poden posar links de vídeos.

DADES DE REGISTRE

Autor de la Fitxa * Autor material de la fitxa, nom del professional responsable del Mapa del Patrimoni o membre del seu equip, i nom de l'empresa si escau.

Data registre fitxa * Data de confecció de la fitxa (és obligatòria una data exacta).

Autor de la revisió Si posteriorment a la finalització del Mapa es fan revisions de la fitxa cal posar el nom a cada modificació.

Data de la revisió Data de revisió o modificació de la fitxa.

B. NOTES I ALTRES ESPECIFICACIONS SOBRE ELS CAMPS DE LA FITXA

Nota 1. Béns Protegits

Els Mapes han d'especificar si el bé fitxat està catalogat amb alguna figura de protecció administrativa o jurídica de caire normatiu, citant la figura o instrument i el seu numero de registre si en té

Recordem que el Patrimoni Immobile pot ser:

- BCIN (Generalitat)
- EPA (Generalitat) (Només jaciments arqueològics)
- BCIL (Ajuntament: per declaració singular art. 17 Llei 9/1993 o per Catàleg Urbanístic)
- BPU o Bé protegit (Ajuntament: per Catàleg Urbanístic o altre instrument de planejament)

Tot i no ser estrictament una eina de protecció, si hi cap, es pot indicar en el camp de la fitxa si el bé està inclòs al Catàleg de Masies de l'ajuntament (Catàleg de masies i cases rurals en sol no urbanitzable). Aquesta informació es pot amb més comoditat al camp "observacions"

Com a BCIL o BPU alguns ajuntaments també poden incloure patrimoni natural (zones o arbres)

Respecte a la resta de patrimonis (moble, documental, immaterial, natural), també existeixen altres categories de protecció:

- béns mobles i documentals: BCIN o catalogats
- patrimoni festiu: 5 categories de protecció a través del decret 389/2006
- espais naturals: diverses categories de protecció segons la legislació sectorial: EIN,...
- arbres monumentals: 6 categories de protecció a través dels decrets 214/1987, 47/1988, i 129/1999 (arbres monumentals; arbredes monumentals; arbres d'interès local; arbres d'interès comarcal, arbredes d'interès local; arbredes d'interès comarcal)
- Els camins ramaders estan protegits per la Llei 3/1995 de vies pecuàries (estatal) i han d'estar classificats pel Departament d'Agricultura de la Generalitat.

D'altra banda, l'any 2007 es va aprovar la Llei del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, que determina que els meteorits són patrimoni geològic protegit que no es poden exportar.

En quant als BCIN, cal tenir en compte el següent:

Són BCIN aquells béns classificats per la Generalitat de forma individual, i en tot cas, els següents, classificats de forma col·lectiva .

- Els castells (Decret 22.4.1949 recollit per la Llei 16/1985 LPHE i per la Llei 9/1993 LPCC). El "Inventario" de 1968 recollia totes les variants: castells; torres; palaus i masies fortificades; esglésies o monestirs fortificats; ciutats o pobles emmurallats; forts, ciutadelles i baluards, etc...
- Les creus de terme de més de 100 anys (Decret 571/1963 de 14.3.1963 recollit per la Llei 16/1985 LPHE)
- Escuts, emblemes i pedres heràldiques de més de 100 anys (Decret 571/1963 de 14.3.1963 recollit per la Llei 16/1985 LPHE)
- Determinats museus (Decret 474/1962 de 1.3.1962 pel qual es declaren monument determinats museus).

Els de la província de Barcelona (excepte la ciutat de Barcelona) són:

Museu de Granollers, Museu de Manresa, Museu Vicenç Ros de Martorell, Museu d'Història de Sabadell, Museu Cau Ferrat i Museu Romàntic de Sitges, Museu Tèxtil de Terrassa, Museu Episcopal de Vic, Museu de Vilafranca del Penedès, i Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú.

D'acord amb indicacions del Servei de Museus de la Generalitat, es BCIN tant l'immoble del museu com les col·leccions que conté (que també són "museu"). Per tant, si fixem béns mobles inclosos en aquests museus, hem d'indicar "BCIN moble".

- Les coves, abrics i indrets amb art rupestre (Llei 16/1985 LPHE i Llei 9/1993 LPCC)
- La documentació de l'Arxiu de la Corona d'Aragó (Llei 9/1993 LPCC).

Nota 2. Fotografies

El Mapa ha d'incloure fotografies, també pot incloure altres imatges que es considerin oportunes, sense limitació. Com a mínim, la primera haurà de ser de conjunt. És imprescindible reflectir l'estat actual del bé amb fotos en color (recents o actuals), preferiblement fetes per l'autor.

És possible posar, de manera complementària, fotos alienes o històriques (de llibres, fotos antigues de particulars, de l'estat del bé anys enrere, fotos de festes facilitades per l'ajuntament, fotos aèries,...): També es poden escanejar mapes, plantes o dibuixos. En tots aquests casos cal posar la referència (autor, propietari, any...) de cada foto o dibuix, al camp "observacions". Únicament no es posaran fotos quan es tracti d'alguns béns immaterials (costums, llegendes, cançons...). Cal tenir present que les fotos han d'estar orientades, tan siguin horitzontals com verticals.

A la web s'indica les dimensions màximes i mínimes dels arxius que es poden posar: límit de 512 MB, i han de ser més grans de 256x256 píxels, en cas contrari no es veuran.

Pel que fa al programa de tractament de les imatges, aquest és d'elecció lliure.

Les fotografies també s'han de lliurar a l'OPC que les conservarà com a arxiu. Per tal de lliurar les fotografies que van a cada fitxa, cal crear tres carpetes amb les denominacions: "Fotos1", "Fotos2" i "Fotos3". A cada carpeta s'han de guardar les fotografies corresponents a cada fitxa denominant-les "(núm de fitxa).jpg". Per exemple, les tres fotografies de la fitxa núm. 1 es denominaran "1.jpg", però cada una es guardarà en una carpeta diferent.

Nota 3. Vídeos

L'actual web dels Mapes permet afegir un enllaç d'un vídeo pujat a la xarxa.

III. ANNEX 3. CRITERIS PER A LA CONFECCIÓ DE LA MEMÒRIA DE VALORACIÓ DEL MAPA DEL PATRIMONI CULTURAL.

ESTRUCTURA DE LA MEMÒRIA

L'Informe o memòria pot presentar l'estructura, presentació i índex que es consideri adient, però sempre ha d'incloure els cinc apartats que es proposen.

Ha d'estar correctament redactada (des de el punt de vista sintàctic i ortogràfic) en català. El llenguatge emprat ha de ser comprensible, entenedor i planer, adreçat a un públic general. Cal citar correctament fonts i bibliografia. Abans de lliurar el text, els autors hauran de fer una revisió prèvia, acurada, tant d'estil com ortogràfica, vigilant especialment les errades o dislèxies de picatge, de puntuació i de correspondències. Especialment (tant a la memòria com a les fitxes) cal tenir cura d'aplicar correctament l'apòstrof i el punt de la l geminada, així com l'ús de les majúscules. Cal ser precís al referir-se al segle XX.

Es poden incloure imatges (fotografies) de conjunt, generals, o d'elements fitxats especialment destacables o no fitxats.

Cal tenir present que es tracta d'un informe, no d'un llibre d'història del municipi.

La portada i contraportada de l'informe la afegirà el tècnic de l'OPC amb el model normalitzat de la Diputació de Barcelona, tot i que l'empresa pot posar també la seva portada.

La memòria ha de contenir, com a mínim, cinc grans apartats:

- A. Metodologia
- B. Diagnosi
- C. Llistats d'elements fitxats i no fitxats
- D. Recomanacions
- E. Bibliografia

A. METODOLOGIA

Capítol dedicat a exposar la metodologia de treball emprada. Ha d'incloure:

- Crèdits (empresa, autors, col·laboradors) i encàrrec. Cal deixar clar que el treball està realitzat per encàrrec de l'OPC de la Diputació de Barcelona, a partir de la petició efectuada pel municipi. Cal citar el tècnic de la OPC que ha fet el seguiment i supervisió del treball.
 - Agraïments. Persones i entitats del municipi i personal municipal. Citar especialment els particulars que han aportat documentació i informació i que han col·laborat en la localització dels elements.
 - Dates de realització.
 - Fonts consultades (arxius...). Planimetria emprada. I remetre's a la Bibliografia al final del treball.
- Explicació de la fitxa i criteris de selecció (d'acord amb el programa web dels Mapes).

- Metodologia de treball per fases a) Buidatge de fons bibliogràfics b) Treball de camp, recollida de dades c) Treball de gabinet, elaboració de les fitxes i de la memòria.
- Criteris generals d'intervenció i selecció emprats a l'hora de fitxar o descartar els elements detectats.

B. DIAGNOSI

Capítol dedicat a analitzar globalment el municipi i el seu patrimoni. Ha d'incloure:

- Breu introducció sobre el marc geogràfic i el medi físic (geomorfològic).
- Breu introducció sobre el poblament, l'estructura econòmica i les comunicacions. Contextualització territorial (comarca, distàncies, municipis limítrofes). Especial menció a "zones" i divisions naturals (antigues parròquies, pedanies, agregats, nuclis, barris, urbanitzacions...). Xarxa de camins (especial menció al senderisme) i de transports i comunicacions. Principals activitats econòmiques per sectors, sobretot les que tenen impacte paisatgístic (minería, agricultura,...).
- Breu síntesi històrica.
- Breu capítol sobre la toponímia (sobretot pel que fa al nom i escut del municipi; també cal referir-se als altres topònims rellevants del terme; les dades toponímiques relacionades directament amb els diversos béns fitxats s'han d'incloure a la mateixa fitxa).
- És recomanable posar un mapa general del terme amb els principals nuclis i zones referenciades.
- Descripció de l'estat legal de protecció (Catàlegs de patrimoni en vigor o en elaboració, en el marc del planejament urbanístic, si n'hi ha; BCINs i BCILs declarats; arbres monumentals o festes declarades; parcs naturals i EIN, etc.).
- Equipaments patrimonials existents (arxius, museus...). Especial atenció –si escau– sobre la realitat dels museus i col·leccions visitables.
- Anàlisi global de la situació del patrimoni del terme. Valoració, descripció general, elements destacables.
- Anàlisi, a partir de les fitxes, de les tipologies, titularitats, cronologies, estat de conservació... amb percentatges i acompanyats de gràfics.

C. LLISTATS D'ELEMENTS FITXATS I NO FITXATS

En aquest capítol cal indicar el nombre total de fitxes (especificant el nombre final de fitxes de la versió íntegra i el de la versió pública, que cal recordar que oculta les fitxes de béns mobles i documentals de titularitat privada).

Pel que fa als **elements fitxats**, cal únicament presentar el **llistats de fitxes**. Com a mínim s'han d'incloure els tres llistats següents:

- **Amb ordenació numèrica.**
- **Amb ordenació tipològica.** Per àmbits i tipologia.
- **Amb ordenació alfabètic.** Segons la denominació dels béns.

Els llistats tindran les següent columnes: àmbit, tipologia, denominació i núm. de fitxa (l'ordre dependrà del tipus de llistat). Aquests llistats es poden generar a partir de l'excel que es pot extreure de la web un cop acabades les fitxes. Ho heu de demanar al tècnic de referència de l'OPC.

Per altra banda, en aquest capítol s'han d'incloure en un apartat específic el llistat dels **elements no fitxats**. És a dir, la relació d'elements poc significatius o que en un moment donat van ser oberts o plantejats com a fitxa però que finalment han estat descartats com a tal. El tipus de redacció es lliure (es poden fer taules però no fitxes). Cal que estiguin ordenats per les tipologies establertes.

Es tracta d'un capítol clau perquè, davant dels dubtes de fitxar o no determinats elements que potser no tenen prou valors o prou significació, aquest capítol permet descartar-los sense perdre la informació recollida. Això també permet ser més selectius a l'hora de establir quins elements s'inclouen al Mapa. Davant del dubte, es recomana ser selectiu, no fitxar l'element i incloure'l en aquest capítol.

Vegeu els exemples citats a l'apartat C "tractament d'elements no fitxats" de l'Annex 1.

D. RECOMANACIONS

Breu capítol amb un paquet de mesures de protecció, conservació, gestió i dinamització del patrimoni local que el municipi hauria de tenir en compte per a la seva futura gestió.

Cal definir breument una sèrie de mesures que es recomanen a l'ajuntament en relació a la gestió del Patrimoni que s'ha inventariat. Es tracta d'aprofitar "en calent" la profunda immersió feta per l'autor, que després del coneixement adquirit sobre el terreny en relació a les característiques i potencialitats del patrimoni local, està en condicions de suggerir idees i destriar propostes. I sempre des d'un prisma de considerar el patrimoni com un recurs de desenvolupament local, adreçat als ciutadans que l'han de gaudir i que és susceptible de ser gestionat des d'una perspectiva local i des d'una òptica integral.

Es tracta de enumerar algunes propostes i possibilitats en els aspectes següents:

Línies estratègiques

Idees força, aspectes emblemàtics o potencialitats del patrimoni local a l'hora d'orientar possibles línies futures de desenvolupament, específicament pel municipi d'on s'elabora el Mapa.

Protecció.

La necessitat d'elaborar o actualitzar el catàleg de patrimoni immoble; la proposta d'inclusió en el Catàleg de Béns a protegir, inclòs dins del POUM (o si aquest està ja elaborat proposar una revisió del mateix), de nous elements com els jaciments arqueològics i altres béns immobles recollits al Mapa del Patrimoni no inclosos al Catàleg i que es considerin imprescindibles; la proposta d'establir dins les eines de planejament urbanístic específic els corresponents mecanismes de protecció del patrimoni immoble, si escau; la proposta d'instar a la Generalitat d'incoar expedient per declarar BCIN determinats béns, si és el cas; la proposta de declarar singularment BCIL per part de l'ajuntament determinats béns immobles, si és el cas.

Conservació.

Alertar de les condicions negatives de conservació de determinats béns, sobretot si amenacen ruïna, i del perill que representa per les persones i el patrimoni, tot recomanant (a l'ajuntament o a les administracions d'àmbit

superior) l'adopció de mesures. Fer propostes de restauració i consolidació de determinats béns.

Difusió.

Fer propostes de dinamització, explotació sostenible i rendibilització social del patrimoni local: senyalització, rutes, dossiers didàctics, visites, activitats escolars, exposicions, publicacions,... I més enllà, propostes sobre dinamització turística (turisme cultural, turisme rural...) etc.

Especial atenció mereixerà l'existència d'un **museu** o sala d'exposició permanent. Si aconsegueix els mínims requisits tècnics, caldrà recomanar-lo com a òrgan impulsor de la gestió del patrimoni local i potenciar la seva figura. Si no aconsegueix els mínims, caldrà posar de manifest els dèficits i plantejar la seva viabilitat, sense amagar que mantenir un museu amb condicions suposa un elevat repte municipal des del punt de vista econòmic. En el cas de que hi hagi una col·lecció o un patrimoni realment excepcional i es recomani crear un equipament específic (un museu, un centre d'interpretació,...), caldrà ser molt prudent i realista. Més aviat és aconsellable no recomanar als ajuntaments la creació d'aquest tipus de centres culturals i fer un discurs més aviat dissuasiu.

Recerca.

Tot i que no és una missió pròpia i prioritària de l'ajuntament, es poden també recomanar activitats d'investigació, sempre en col·laboració amb entitats socials i científiques (centres d'estudis o grups de recerca locals, si n'hi ha; museus; universitats,...), com per exemple premis, beques, estudis, revistes,... sobre aspectes que s'hagin detectat com a rellevants i que presentin potencialitat científica, social i pedagògica.

L'apartat de "Recomanacions" ha d'incloure preceptivament referències als projectes, intencions i futures actuacions que l'ajuntament tingui previst, si és el cas, d'acord amb documents elaborats i/o aprovats pel mateix consistori i/o les informacions orals que hagi proporcionat.

Cal recordar que és la Diputació l'entitat que lliura a l'ajuntament el Mapa i la que impulsa i recomana les idees i propostes d'aquest capítol. L'OPC, mitjançant els seus tècnics, es reserva el dret de supervisar i, fins i tot, modificar o ampliar els seus continguts

E. BIBLIOGRAFIA

Referències bibliogràfiques de les obres citades tant en el text de la memòria com en les fitxes. Es pot posar un annex bibliogràfic complementari d'obres no citades. També es pot posar un apartat de fonts consultades (arxius, recursos digitals, webgrafia, etc)

Per les cites, s'ha d'emprar el sistema americà. Exemples:

- En el cas d'un llibre o monografia: ROIG, Josep (1980). *Avià en el cor*. Ajuntament d'Avià.
- En el cas d'un article de revista o d'una comunicació a un congrés: ROIG, Josep (1980). "Avià en el cor". *L'Avenç*, núm. 234, juliol 1980 p 11-23.

En el text, la cita ha de ser:

- segons Roig (1980:12) o segons Roig (1980).
- o posar (ROIG, 1980) o ROIG (1980:12) al final de frase.

IV. ANNEX 4. INFORMACIÓ QUE HA DE FACILITAR L'AJUNTAMENT AL CONTRACTISTA

A. LOGÍSTICA

- Col·laboració del personal municipal, en general.
- Espais de treball ocasionals a l'ajuntament o dependència municipal, quan sigui necessari, i l'ús de determinats serveis en la fase de treball de camp (telèfon, fotocòpies, ordinador,...).

B. DOCUMENTACIÓ

- Arxiu Municipal
- Documentació referent a catàlegs municipals, plans especials o generals, normes subsidiàries o qualsevol altre figura de planejament urbanístic, aprovat o en tramitació, si existeix
- Inventaris de béns de qualsevol naturalesa
- Cartografia i planimetria del terme, en diverses escales, en format digital, si es possible, i en format paper.
- Bibliografia i publicacions (llibres, monografies, revistes locals, programes de la festa major...) editades per l'ajuntament, associacions o d'iniciativa privada, així com informacions, reculls, treballs escolars, fons d'imatges i altres materials dipositats a l'ajuntament o que puguin ser facilitats per l'ajuntament.

C. ENTORN

- Una carta de presentació o credencials pels autors del Mapa, signada per l'Alcalde o Alcaldessa, explicant-ne la tasca que es porta a terme i així facilitar als autors el treball de camp. L'OPC en proporcionarà un model.
- Una relació de noms, adreces i telèfons de persones (afeccionats, persones grans, estudiosos...) i associacions susceptibles de subministrar documentació, informacions o localitzacions. Una estratègia de contacte, col·laboració i participació d'aquestes persones en el treball.
- Gestions de l'ajuntament, en cas de necessitat, per tal de facilitar l'accés a determinats elements patrimonials.
- Difusió de la realització del Mapa, sobretot durant la fase de treball de camp, per tal d'informar i esperonar la col·laboració dels veïns, mitjançant el butlletí municipal, la web municipal, cartes específiques a les bústies, etc.

V. ANNEX 5. PAUTES PER A LA PRESENTACIÓ PÚBLICA DELS MAPES

L'empresa contractista que realitza un Mapa participarà en, com a mínim, un acte públic de presentació del Mapa al municipi, si així ho decideix, l'ajuntament. En aquest acte l'OPC farà una breu presentació metodològica i el o els autors del Mapa exposaran, amb suport visual digital, un resum del mateix.

La presentació per part de l'empresa contractista ha de consistir bàsicament en l'explicació del patrimoni que s'ha documentat amb exemples, de manera que ha de ser molt visual i ha de donar una idea general del tipus de patrimoni que té el municipi, dins un relat que pot ser històric. No s'han de presentar les recomanacions.

L'OPC facilitarà una plantilla per fer la presentació en un PowerPoint.

En resum, a més de les presentacions que puguin fer els càrrecs municipals, es presenta un breu guió dels continguts de la presentació per part del tècnic de l'OPC i per part de la o les persones que han fet el treball:

1) Presentació per part de la Diputació de Barcelona:

- a. El representant de la Diputació de Barcelona presentarà el programa de Mapes en general i una visió ràpida del Sistema d'Informació Geogràfica resultant del procés d'inventari.
- b. La presentació del programa de Mapes en general n'explicarà la filosofia i la metodologia, deixant ben clar que no es tracta d'un instrument de protecció, sinó d'una eina de coneixement de la qual es poden derivar actuacions de protecció, conservació, recerca i difusió que és transversal i pot ser útil per a la definició de polítiques en matèria de cultura, urbanisme, turisme, educació i medi ambient. Aquesta presentació durarà uns deu minuts.
- c. La visió ràpida del sistema d'informació geogràfica consistirà en una breu explicació dels continguts generals i de les diferents finestres de la pantalla, del contingut de les fitxes i dos exemples de cerques, un sobre text lliure de les fitxes i l'altre sobre plànol.

La durada màxima hauria de ser de cinc – deu minuts.

2) Presentació per part de l'empresa contractista:

- a. El representant de l'empresa contractista explicarà les característiques generals del patrimoni que hagi estat inventariat en aquell municipi, amb especial deteniment en aquells elements que singularitzi especialment la població.
- b. També presentarà el resum estadístic dels elements inventariats, amb gràfiques que representin la composició d'aquest conjunt per tipologies, períodes, règim de propietat i estat de conservació.
- c. La presentació es farà amb el suport d'una presentació en PowerPoint o similar, que es farà sobre la plantilla que es facilita juntament amb aquestes pautes.
- d. Es procurarà que les imatges de la presentació representin adequadament la diversitat del patrimoni del municipi en qüestió.

- e. S'evitaran en tot cas els judicis de valor i les crítiques a l'ajuntament i qualsevol referència a la política municipal.
- f. El representant de l'empresa contractista haurà d'agrair la col·laboració d'aquelles persones que hagin contribuït a la realització de l'inventari i, si cal, en destacarà aquelles que més hi hagin participat.

El temps màxim d'intervenció de l'empresa serà d'uns trenta – quaranta minuts.

En tot moment quedarà clar que qui ha realitzat l'inventari és la Diputació de Barcelona, i que l'empresa contractada per dur-lo a terme es limita a aplicar una metodologia i una filosofia predefinides.

El temps total de totes dues intervencions no ha de superar els 50-60 minuts, per tal que l'acte no s'allargui gaire més d'una hora, tot incloent-hi la salutació i la cloenda per part dels responsables polítics de l'ajuntament.

Metadades del document

Núm. expedient	2021/0004588
Tipus documental	Plec de clàusules o condicions
Títol	Plec de prescripcions tècniques aplicable a l'acord marc amb diverses empreses del contracte de serveis de la Diputació de Barcelona relatiu a la realització de Mapes de Patrimoni Cultural Local.
Codi classificació	D0506SE26 - Serveis acord marc

Signatures

Signatari		Acte	Data acte
Núria Lomas Pascual (SIG)	Responsable directiu Servei Promotor	Signa	21/11/2022 10:46

Validació Electrònica del document

Codi (CSV)	Adreça de validació	QR
70d679ae9a693778ee6c	https://seuelectronica.diba.cat	

